به نام خدا

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

# اظهارنظر کارشناسی درباره:
# «لایحه اصلاح ماده (۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰»


**مشخصات لایحه**

**دوره یازدهم ـ سال اول**

**شماره ثبت:**
**۳۶۳**

**شماره چاپ:**
**——**

**تاریخ چاپ:**
**——**

**معاونت پژوهش‌های اجتماعی ـ فرهنگی دفتر مطالعات آموزش و فرهنگ**

**مشخصات گزارش**

**شماره مسلسل:**
**۲۷۰۱۷۴۴۰**

**تاریخ انتشار:**
**۱۳۹۹/۱۲/۲۴**


## مقدمه

**ماده (۴)** قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ـ مصوب ۱۳۸۰ مقرر می‌دارد که «**دریافت هرگونه وجه، کالا و یا خدمات** تحت هر عنوان از اشخاص حقیقی و حقوقی توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی غیر از مواردی که در مقررات قانونی مربوط معین شده یا می‌شود، همچنین اخذ هدایا و کمک نقدی و جنسی در قبال کلیه معاملات اعم از داخلی و خارجی توسط وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، مؤسسات و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است و یا تابع قوانین خاص هستند **ممنوع می‌باشد**. به کتابخانه‌های دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی، فرهنگستان‌ها، بنیاد ایران‌شناسی، سازمان اسناد ملی ایران، سازمان میراث فرهنگی کشور، کتابخانه ملی ایران و کتابخانه مجلس شورای اسلامی اجازه داده می‌شود به صاحبان کتابخانه، اشیای هنری و موزه‌ای که مجموعه کتاب‌ها و اشیای ملکی خود و یا بخشی از آنها را به مؤسسات مذکور در فوق اهدا می‌کنند با تأیید هیئت امنای مربوطه یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط مبالغی به‌عنوان هدیه متقابل بپردازند. این مبلغ نباید از شصت درصد (۶۰٪) قیمت کارشناسی هدایا بیشتر باشد. آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

## ارزیابی طرح

در مقدمه توجیهی لایحه ذکر شده است که «نظر به اینکه به‌موجب ماده (۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ـ مصوب ۱۳۸۰ برخی از دستگاه‌های دارای ماهیت علمی، پژوهشی، فرهنگی، تاریخی و غیره از ممنوعیت پرداخت هدیه متقابل به اشخاص اهداکننده کتابخانه، اشیای هنری و موزه‌ای مستثنا شده‌اند و با توجه به تحولات قانونی مربوط به ساختار و حدود صلاحیت‌های **وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی** و **اداره کتابخانه‌های عمومی کشور** و ضرورت بهره‌مندی این دستگاه‌ها از حمایت‌های مردمی برای توسعه فرهنگ و هنر در تمام نقاط کشور از طریق دریافت این‌گونه از هدایا و پرداخت هدیه متقابل، لایحه زیر برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود:

**ماده‌واحده ــ** در ماده (۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ـ مصوب ۱۳۸۰ ـ عبارت سازمان میراث فرهنگی کشور به عبارت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور اصلاح می‌شود.

ارزیابی کلی ماده پیشنهادی نشان می‌دهد که:

۱. قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) براساس ماده (۱۲۲) قانون برنامه ششم توسعه، بخشی از قانون برنامه محسوب می‌گردد. لذا برای اصلاح آن نیازمند رأی دوسوم نمایندگان می‌باشد.

۲. با گسترش سازمان‌ها و نهادهای دولتی مشمول حکم ماده (۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، به‌منظور جلوگیری از زمینه‌های فساد، بایستی نوع و ضابطه کالاهای اهدایی مشخص شود. براساس بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی و بند «۱۹» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، ایجاد نظام صحیح اداری و جلوگیری از زمینه‌های فساد باید مدنظر قرار گیرد.

۳. مستثنا شدن دستگاه‌های علمی، آموزشی، فرهنگی و هنری به جهت ارزش‌های معنوی آثار اهدا شده در این زمینه، تشویق به امر اهدا و وظایف دستگاه‌های ذکر شده درخصوص حمایت و حفاظت از آثار و اشیای هنری و موزه‌ای می‌باشد. در این زمینه می‌توان گفت که بسیاری از دستگاه‌های اجرایی دارای موزه‌هایی در سطح ملی هستند که به‌نوعی گنجینه میراثی و تاریخی آن حوزه محسوب می‌شود که می‌توانند با ایجاد امکان تقویت موزه‌های خود زمینه غنی شدن این موزه‌های تخصصی را فراهم آورند که در این زمینه می‌توان به موزه ملی ورزش، المپیک و پارالمپیک، موزه صنعت نفت ایران، موزه پست و مخابرات و... اشاره نمود.

## نتیجه‌گیری و پیشنهاد

درمجموع می‌توان گفت که به‌دلیل اینکه سازمان میراث فرهنگی کشور به وزارتخانه تبدیل شده است، در جایی که متن لایحه به اصلاح عبارت «سازمان میراث فرهنگی کشور» به «وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی» اشاره دارد، صحیح به‌نظر می‌رسد؛ لکن اضافه نمودن «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» و «نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور» اصلاح عبارت فوق نبوده و به‌نوعی الحاق محسوب می‌شود. لذا بهتر است حکم این ماده در دو قالب اصلاحی و الحاقی مطرح شود.

همچنین با توجه به اینکه برخی از دستگاه‌ها دارای موزه تخصصی بوده و می‌توانند از ظرفیت موجود در ماده مورد بحث در جهت دریافت و نگهداری اشیای ارزشمند در زمینه تخصصی خود بهره‌مند گردند، پیشنهاد می‌گردد لفظ «موزه‌های تخصصی در اختیار سایر دستگاه‌های اجرایی» یا «دستگاه‌های اجرایی (موضوع ماده (۵) ق.خ. م.ک) دارای موزه تخصصی» به ماده مزبور، اضافه گردد.